

Rektor
Karolinska institutet

Juridiska avdelningen
Karin Lindforss

BESLUT

2002-09-24
Reg.nr 31-582-02

Anmälan mot Karolinska institutet om ändrat beslut om byte av studieort

Bakgrund

E antogs till tandläkarutbildningen vid Göteborgs universitet hösten 1990. Hösten 2001 läste hon sjunde terminens kurser. Inför vårterminen 2002 ansökte E om och fick byta studieort till Karolinska institutet (KI) i Stockholm. Den 29 januari 2002 upphävde KI sitt tidigare beslut om byte av studieort.

Anmälan

E har anmält KI för att institutet först medgett att hon skulle få byta studieort och börja läsa på tandläkarutbildningen vid KI och sedan ändrat beslutet av oklar anledning.

E har anfört bl.a. följande: Hon ansökte inför vårterminen 2002 hos KI om att få läsa tandläkarutbildningen vid KI i stället för vid Göteborgs universitet. Hon ville byta studieort eftersom hennes man fått arbete i Stockholm och de inte ville splittra familjen med två små barn. I sin ansökan angav hon att hon läst alla kurser t.o.m. 7:e terminen utom protetik 7:1 och hon bifogade studieintyg. Hon fick muntligt besked att hon fick börja på 6:e terminen på KI, eftersom studieplanen är olika vid de olika universiteterna. Hon började läsa enligt det överenskomna schemat i januari 2002. Andra veckan på KI fick hon ett nytt beslut, som ändrade det tidigare beslutet. Anledningen var att hon påstods ha undanhållit information om att hon blivit underkänd i protetik 7:1 två gånger, vilket hon själv inte anser att hon gjort.

Utredning

Karolinska institutets yttrande

Högskoleverket har anmodat KI att yttra sig över anmälan. KI har i sitt remissvar anfört i huvudsak följande. E ansökan om att få byta studieort kom in till KI den 8 januari 2002. Ansökan behandlades av programkommitténs

arbetsutskott vid KI som p.g.a hennes angivna sociala skäl ansåg det möjligt med en överflyttning till termin sex på tandläkarprogrammet. Beslutet grundades helt på hennes brev där hon skrev att det enda som fattades var protetik 7:1. På grund av tidsbrist, eftersom vårterminen precis skulle börja, meddelades E detta muntligt samtidigt som hon uppmanades att insända studieintyg över sina studier i Göteborg.

Inom tandläkarprogrammet vid KI har programkommittén tidigare beslutat om lokala regler för byte av studieort. Enligt reglerna medges byte när

- ”sociala eller medicinska skäl eller andra omständigheter uppkommit eller förstärkts efter att studierna påbörjats
- studierna har genomförts i normal takt och samtliga ämnen är godkända samt att
- ledig kursplats finns på den aktuella terminen.

I de fall som något av dessa krav ej uppfyllts eller styrkts, avslås ansökan om överflyttning.”

Vad avser genomförandet av studierna i normal takt fick man intrycket efter de första samtalen med studenten, att kursen protetik 7:1 skulle avslutas under våren. Vid kontakt med odontologiska fakulteten vid Göteborgs universitet, studierektor Ted Lundgren, framkom att E fått sammanlagt sju tillfällen att tentera kursen men inte klarat den. Hon hade därefter underrättats både muntligt och skriftligt i december 2001 om att hon inte kunde få ny kursplats på tandläkarutbildningen i Göteborg.

Det positiva muntliga beskedet som KI meddelat E grundades på missvisande uppgifter från hennes sida. Uppgifterna var vilseledande genom att de inte innefattade uppgiften att hon förbrukat sina tentamenstillfällen, och därför inte över huvud taget skulle kunna slutföra termin 7 i Göteborg. Det skriftliga beslutet den 29 januari 2002 om att studieplats inte kunde beredas henne innebar således en återkallelse av det tidigare muntliga beskedet.

KI har till yttrandet till Högskoleverket fogat E ansökan om byte av studieort och beslutet den 29 januari 2002.

KI har, efter yttrandet, till Högskoleverket översänt det studieintyg som var bifogat ansökan om byte av studieort, daterat den 13 december 2001. Intyget omfattade 126 avklarade poäng.

E:s synpunkter på Karolinska institutets yttrande

E har per telefon till Högskoleverket anfört i huvudsak följande. Hon antogs på sjätte terminen vid Karolinska institutet sedan hon redovisat vilka kurser hon läst och tenterat med godkänt resultat i Göteborg. Hon angav i sin ansökan om att få byta studieort att hon var klar med alla ämnen fram till 8:e terminen utom kursen 7:1 och bifogade studieintyg.

Tillämpliga regler

Några nationella regler om byte av studieort finns inte. Att studenter vill byta studieort förekommer dock. Före den 1 juli 1993 fanns det nationella regler som angav att en student som läste på en linje vid en högskola kunde få byta till samma linje vid en annan högskola, om det fanns särskilda skäl. Sådana särskilda skäl kunde bl.a. vara sociala eller medicinska.

Regler om omprövning av förvaltningsbeslut finns i 27 § förvaltningslagen (1986:223). Av första stycket i bestämmelsen framgår följande:

Finns en myndighet att ett beslut, som den har meddelat som första instans, är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, skall myndigheten ändra beslutet om det kan ske snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part.

En omprövning enligt paragrafen kräver alltså att resultatet inte får bli till nackdel för någon enskild part.

Omprövning kan ske även på andra grunder än de som anges i 27 § förvaltningslagen. Av förarbetena till förvaltningslagen framgår att regleringen i 27 § förvaltningslagen inte är fullständig. Ett beslut om att få byta studieort och börja läsa på ett program på en annan högskola är ett gynnande förvaltningsbeslut. Huvudregeln är att ett gynnande beslut i regel inte kan återkallas. Den enskilde skall kunna lita på att beslutet står fast. Enligt praxis finns tre viktiga undantag från huvudregeln. Det undantag som kan vara aktuellt i detta ärende är fallet att den enskilde genom att lämna felaktiga uppgifter eller genom att förtiga relevanta fakta vilselett myndigheten så att ett oriktigt gynnande beslut meddelats. För att en återkallelse eller ändring till den enskildes nackdel ska kunna göras krävs, förutom vilseledandet, att det första beslutet har blivit felaktigt p.g.a. vilseledandet. Har beslutet blivit riktigt trots vilseledandet får beslutet inte ändras. (Jfr Hellner och Malmqvist, Nya förvaltningslagen med kommentarer, 5:e uppl. s. 295 och 304 ff och Ragnemalm, Förvaltningsprocessrättens grunder, 7:e uppl. s. 87 f).

Högskoleverkets bedömning

KI har, genom att medge att E fick byta studieort och börja läsa på tandläkarutbildningens sjätte termin, meddelat ett gynnande förvaltningsbeslut. Det beslutet har KI inte kunnat återkalla enligt 27 § förvaltningslagen eftersom ändringar enligt paragrafen bara får göras om de inte blir till nackdel för någon enskild part.

Enligt praxis har beslutet bara kunnat omprövas och ändras till E nackdel om beslutet tillkommit genom vilseledande från hennes sida och beslutet genom vilseledandet fått ett annat innehåll än det annars skulle ha fått.

I sin ansökan till KI om byte av studieort angav E följande:” Jag har klarat alla mina ämnen fram till 8:e terminen. Det enda som fattas är protetik 7:1.” Till sin ansökan hade E fogat ett studieintyg. Intyget visade vilka kurser hon hade

HÖGSKOLEVERKET

BESLUT

2002-09-24

Reg nr 31-582-02

Sid 4

klarat av när hon begärde att få byta studieort. I intyget saknades kursen protetik 7:1. E upplyste dock inte KI om att hon i december 2001, dvs. innan hon ansökte om byte av studieort, fått skriftligt besked från Göteborgs universitet om att hon var utspärrad från tandläkarutbildningen vid universitetet. Enligt KI:s regler för byte av studieort gäller för att byte skall beviljas att studierna har genomförts i normal takt och att samtliga ämnen är godkända. KI har i sitt yttrande till Högskoleverket angivit att man utgick ifrån att kursen 7:1 skulle avslutas under våren. Beslutet om att medge byte av studieort grundades på detta. Hade man däremot fått veta att den kursen aldrig skulle kunna bli färdig hade E ansökan om byte av studieort, med hänsyn till de interna reglerna, avslagits. Den av E utelämnade uppgiften hade alltså avgörande betydelse för det beslut KI fattade.

Högskoleverket gör därför den bedömningen att KI – när man upphävde sitt tidigare beslut om byte av studieort – inte kan anses ha handlat i strid mot den praxis som gäller för när ett gynnande förvaltningsbeslut får ändras till den enskildes nackdel.

Med detta besked avslutas ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom efter föredragning av verksjuristen Karin Lindfors i närvaro av verksjuristerna Teresa Edelman, Barbro Molander och Christian Sjöstrand.

Annica Lindblom

Karin Lindfors

Kopia
E